

**Evaluation of the sanitary and veterinary inspection of slaughter horses in Poland in 2016**

Lis H., Górski K., Department of Animal Reproduction and Hygiene, Siedlce University of Natural Sciences and Humanities

The aim of this study was to evaluate the results of the sanitary and veterinary inspection of slaughter horses in Poland in 2016. In Poland, since the accession to the EU, the number of horses was about 300.000. In 2007, it was around 273.000. In 2009, over 42.000 horses were slaughtered under veterinary inspection, and in 2016, less than 30.000 of these animals. The slaughter of horses took place practically only in the following voivodeships: Łódzkie (835 horses), Małopolskie (5792 horses), Śląskie (13 060 horses) and Wielkopolskie (9770 horses). Single horses were slaughtered in Lubelskie voivodeship (26 animals) and just one in Mazowieckie voivodeship. During the pre- and post-slaughter veterinary inspection the following symptoms or lesions were reported: septicaemia and pyemia, neoplasms, emaciation and watery muscles, incomplete loss of blood, natural death and the terminal stroke in agony, pus foci, contamination and congestion, organoleptic anomalies and trichinellosis. 0.3% of slaughtered horses were considered unfit for human consumption. In 2016, 27.2% (8025) of slaughtered animals have had pathological lesions indicating serious worsening of horses welfare.

**Keywords:** veterinary inspection, slaughtered horses.

# Ocena wyników badania sanitarno-weterynaryjnego koni rzeźnych w Polsce w 2016 r.

Henryk Lis, Krzysztof Górski

z Katedry Rozrodu i Higieny Zwierząt Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach

W naszym kraju konie robocze, szczególnie w starszym wieku, po okresie odpoczynku i poprawie stanu ich odżywienia zwykle zostają przeznaczone do uboju. W Polsce od czasu wstąpienia do Unii Europejskiej liczba utrzymywanych koni wynosi około 300 tys., a w 2007 r. było ich około 273,5 tys. Utrzymuje się niewielki ich eksport. W poszczególnych latach zmienia się liczba ubijanych koni (1).

### Materiał i metody

Dane odnoszące się do oceny wyników badania sanitarno-weterynaryjnego pochodziły z urzędowej dokumentacji Inspekcji Weterynaryjnej ze wszystkich miejsc uboju zwierząt pod nadzorem weterynaryjnym (2).

### Wyniki i omówienie

W 2009 r. poddano ubojowi ponad 42 tys. koni, a w 2016 r. mniej niż 30 tys. tych zwierząt (2). Ubój koni odbywał się jedynie w czterech województwach: łódzkim (835 koni), małopolskim (5792 konie), śląskim (13 060 koni) i wielkopolskim (9770 koni). Pojedyncze przypadki ubijano w lubelskim (26 koni) i jednego w mazowieckim (2).

Badaniem przed- i poubojowym stwierdzano choroby bądź zmiany chorobowe, takie jak: posocznica i ropnica, nowotwory, wychudzenie lub wodnica, niepełne wykrwawienie, śmierć naturalna bądź ubój w agonii, ogniska ropne, zanieczyszczenia i przekrwienia, inne zmiany, anomalie organoleptyczne, włośnicę. Ich nasilenie wahało się od 0,003 do 0,30% (tab. 1, 2).

Za niezdatne do spożycia uznano 91 koni (0,30%). W stosunku do 2009 r. na uwagę zasługuje fakt ogromnego wzrostu (8025 koni – 27,2%) liczby koni ze zmianami bądź objawami, które nie miały wpływu na ostateczną ocenę po uboju, ale mogły świadczyć o złych warunkach, w jakich trzymano zwierzęta, o ich dobrostanie.

Nie usiłowano wyjaśnić przypadku włośnicy stwierdzonej u jednego konia. Zmiany nowotworowe stwierdzono u 5 koni, podobnie jak w 2009 r.

### Piśmiennictwo

- Lis H., Iwanina M.: Ocena i wyniki badania sanitarno-weterynaryjnego koni rzeźnych w Polsce. *Życie Wet.* 2012, 87, 518-519.
- Główny Inspektorat Weterynarii, RRW-6. Sprawozdania z wyników urzędowego badania zwierząt rzeźnych za 2016 rok.

**Tabela 1.** Wyniki badania przed- i poubojowego koni w Polsce w latach 2009 i 2016

| Rok  | Liczba koni badanych | Liczba (%) koni, u których stwierdzono objawy bądź zmiany chorobowe | Liczba (%) koni uznanych za niezdatne |
|------|----------------------|---|---------------------------------------|
| 2009 | 42 561               | 2967 (6,97)   | 52 (0,12)                             |
| 2016 | 29 484               | 8025 (27,21)  | 91 (0,30)                             |

**Tabela 2.** Wyniki badania poubojowego koni w Polsce – rodzaje stwierdzanych zmian lub chorób w 2009 i 2016 r.

| Rodzaj zmian                       | Liczba (%) koni w 2009 r. | Liczba (%) koni w 2016 r. |
|------------------------------------|---------------------------|---------------------------|
| Posocznica i ropnica               | 3 (0,007)                 | 1 (0,003)                 |
| Tężec                              | 2 (0,004)                 | 0                         |
| Nowotwory                          | 5 (0,01)                  | 5 (0,016)                 |
| Wychudzenie lub wodnica            | 3 (0,007)                 | 1 (0,003)                 |
| Żółtaczka                          | 2 (0,004)                 | 0                         |
| Rozkład gnilny, nienormalny zapach | 13 (0,03)                 | 0                         |
| Niepełne wykrwawienie              | 17 (0,03)                 | 4 (0,013)                 |
| Pasożyty                           | 403 (0,94)                | 0                         |
| Inne zmiany                        | 2180 (5,12)               | 30 (0,10)                 |
| Ogniska ropne, zanieczyszczenia    | 397 (0,79)                | 31 (0,10)                 |
| Anomalie organoleptyczne           | 0                         | 16 (0,05)                 |
| Włośnica                           | 0                         | 1 (0,003)                 |
| <b>Razem</b>                       | <b>2967 (6,97)</b>        | <b>91 (0,30)</b>          |

Prof. zw. dr hab. Henryk Lis, ul. Międzynarodowa 32 m. 21, 03-922 Warszawa